

Syrjäisiä alueita tutkimassa – Atacaman aavikolta Adrianmerelle

Unionin komissio *Marginalization, Globalization and Regional and Local Responses* vaikuttaa nimi-hirviöltä, joka on syntynyt kansainvälisenä kompromissina. Osin näin onkin, mutta substantiiviryvä sisältää myös tieteellisen päämäärän kuvastaen pyrkimystä ymmärtää, mitä tapahtuu globaaleissa talousprosesseissa suurten hektisten metropolien ulkopuolella. Syrjäiset alueethan ovat usein yhteiskunnallisia laboratorioita, joissa taloudellisten ja yhteiskunnallisten prosessien muutos ja kehittyminen havaitaan urbaanista taustakohinasta vapaana. Näillä alueilla voidaan kokeilla myös uusia teknisiä ja yhteiskunnallisia ratkaisuja, mikä herättää tutkimuksellista mielenkiintoa.

Osallistuin työryhmän toimintaan ensimmäistä kertaa vuoden 1991 kesällä, jolloin komission edeltäjänä toiminut ja Oulun yliopistossa alkunsa saanut vuoristoalueiden ja korkeiden leveysasteiden alakomissio piti konferenssiaan Norjan Bodössä. Teimana oli ”aluekehityksen muutostekijät eri puolilla maailmaa”. Olin silloin viimeistelemässä tutkimusta Suomen ammattirakenteen alueellisista muutoksista, joten komissio tuntui mielenkiintoiselta keskustelufoorumilta. Sellaiseksi se osoittautuikin, sillä Bodön konferenssin osallistujat saivat hyvän läpileikkauksen meneillään olevista alan tutkimuksista Tasmaniasta Barentsinmerelle. Vuonna 1996 komission konferenssi järjestettiin Argentiinassa ja Chilessä. Suomalaisia oli mukana Oulun ja Joensuun yliopistoista. Tein silloin äärisyrjäisissä olosuhteissa toimiviin kaivoksiin liittyvää tutkimusta ja konferenssiosallistumisen ohella pyrkimyksenäni oli päästä Zaldivarin kaivoksille Atacaman autiomaahan, mikä onnistuikin. Siellä oli käynnistymässä Outokumpu Oy:n kehittämä uusi bioliuotusmenetelmä malmin jalostamiseksi.

Uusien kokemusten ohella komission konferenssi tarjoavat myös mahdollisuuden kouluttaa tohtoriopiskelijoita esiintymään kansainvälisessä ympäristössä. Niinpä vuonna 1998 pidetyssä Coimbran konferenssissa mukanani oli joukko jatko-opiskelijoita. 1990-luvulla komissio avasi uusia julkaisumahdollisuuksia tekemällä kustannussopimuksen Ashgaten kanssa *Dynamics of Marginal and Critical Regions* -kirjasarjasta, jota julkaistiin vuosina 1996–2000. Komissio ottaa vastaan myös konferensseissa esittämättömiä käsikirjoituksia, joita se julkaisee kirjoissaan. Vuoden 2008 lopulla minua pyydettiin komission ohjauskomiteaan, jossa olen toiminut siitä asti.

Vuoden 2009 konferenssi pidettiin Malesiassa. Siellä osallistujat pääsivät kongressin ohessa tutustumaan aasialaiseen tapaan järjestää etnisiä suhteita ja perehtymään siihen, miten voimavaroja mobilisoidaan hyvinvoinnin kasvattamiseksi maanla-

juisesti. Koulutus ja aktiivinen osallistuminen ovat avainasemassa talouskehityksen moottoreina. Seuraavana vuonna komissio käsiteli globalisaation ilmenemistä vuoristoalueilla, joten se kokootui Fribourgissa Sveitsissä ja Grazissa Itävallassa. Vuoden 2011 konferenssi pidettiin Nainitalissa, Intiassa Himalajan kupeessa. Intian pohjoisosissa kasvupyrykimykset olivat Malesian tapaan suuret, ja esimerkiksi Kumanin yliopistossa geoinformaatiikan koulutus on pitkälle kehittyntä ja oppialan sovellutuksia otetaan innovatiivisella ja kustannustehokkaalla tavalla käyttöön esimerkiksi luonnonolojen muutosten seurannassa. Vuoden 2012 konferenssi oli Dubrovnikissa, jossa paikallisten kiinnostus Euroopan unioniin liittymisen alueellisiin vaikutuksiin oli suurta. Kroatiasta tulee EU:n jäsen tämän vuoden heinäkuun alussa.

Komission konferensseihin osallistuminen sopii aluekehityksen moninaisuudesta kiinnostuneille tutkijoille ja tohtoriopiskelijoille. Yhteisissä tapaamisissa on mahdollisuus vaihtaa kokemuksia syrjäisten alueiden kehitysprosesseista ja niihin vaikuttavista tekijöistä ja politiikkatoimista. Globaalisti toimiva komissio auttaa ymmärtämään globalisaation ja paikallisen toiminnan aikaansaamaa taloudellista ja sosiaalista sopeutumista sekä kasvua, kehitystä ja niihin vaikuttavia tekijöitä erilaisissa yhteiskunnissa, erityisesti maiden ja maanosien reuna-alueilla. Konferenssien osallistujat tulevat eri puolilta maailmaa, mikä paljastaa kehityksen alueellisen moninaisuuden. Komission jäsenenä on eniten espanjalaisia, yhdysvaltalaisia, nepalilaisia, britejä, sveitsiläisiä, ruotsalaisia, argentiinalaisia, intialaisia ja suomalaisia. Jäseniä on 190, yhteensä 42 maasta, ja konferenssiin osallistuu yleensä muutamankymmentä henkeä. Tohtoriopiskelijat ovat erityisen tervetulleita näihin tapahtumiin. Maantieteilijän on hyvä nähdä omin silmin, kuinka moni EU:n ulkopuolinen alue on kehittymässä ja ymmärtää näiden kulttuurien tavat ja toimintamallit. Näillä alueilla kehittyvää tieteellistä toimintaa on hyödyllistä tuntea globaalitalouden kysynnästä elävässä Suomessa.

Komission seuraava konferenssi pidetään Kiinassa Japanissa kesällä 2013. Sen jälkeen vuosittaisia konferensseja on suunniteltu pidettäväksi Kanadassa, Balkanilla ja vuonna 2016 Kiinassa. Komission jäseneksi voi liittyä lähettämällä sähköpostia komission sihteeri Walter Leimgruberille (<walter.leimgruber@unifr.ch>), joka lähettää jäsenille pari kertaa vuodessa uutiskirjeen.

MARKKU TYKKYLÄINEN
*Historia- ja maantieteiden laitos,
Itä-Suomen yliopisto*